No. 19. 1816.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 11 MEI.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTEREN der stad BREDA, brengen ter kennisse der gegadigdens, dat op Donderdag den 30 Mei aanstaande, des middags ten twaalf uren, ten stadhuize van Breda, publiek aan den minstdoenden zal worden aanbesteed: Het onderhoud van Stads gebouwen en werken, voor den tijd en termijn als bij het bestek en conditien is bepaald. Welke conditien, te rekenen van heden, dagelijks van 's morgens 9 tot 12 uren en namiddags van 2 tot 4 uren ter Stads secretarij voor een ieder zullen ter lezing liggen.

Breda, den 10 Mei 1816.

Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der stad Breda,
OUKOOP.

DUITSCHLAND.

WEENEN, den 25 april. Zijne Majesteit de keizer heeft aan de Tijrolers hunne oude lands-constitutie, welke zij onder de regering van Maria Theresia hadden, teruggegeven. Hierdoor wordt het gemeld, dat de Tijrolers eene staatsregeling bij volksvertegenwoordiging verkregen hadden, welke hunne gehechtheid aan Oostenrijk voort, met beleid, bekwaamheid en wijsheid het de houden, gemoet weet te komen.

Men verneemt, dat de koning van Beijeren aan prins Eugenius Beauharnais de waardigheid van hertog van Leuchtenberg opgedragen heeft.

Van Triest meldt men, dat Zijne Majesteit eene deputatie ontvangen heeft uit de sijnagogen van Mantua, Venetien en Livorno, welke Hoogstdenzelven namens alle hare geloofsgenooten, kwam verzoeken, wel zijne goede diensten te willen aanwenden, ten einde zij de gunst mogten verkrijgen van in alle staten van Europa hunnen eeredienst vrijelijk te mogen uitoefenen. ,, Onze broeders" zeide zij, ,, zijn genoodzaakt zich uit eenige landen te verwijderen, in welke een verzekerd te houden daarvoor in den heiligen stoel vinden wij bescherming, en in de hoofdstad der Christenwereld zijn wij even vrij als alle andere burgers." Zijne Majesteit heeft deze deputatie op de minzaamste wijze behandeld en de Israëliten in zijne Oostenrijksche staten alle bescherming beloofd.

Vrij algemeen is men van gedachte, dat te Frankfort aan de vergadering een ontwerp zal voorgesteld worden, betrekkelijk het regelen van de regten der Israëliten in alle de staten der verbonden souvereinen, en om hun eene geheele burgerlijke en godsdienstige vrijheid te verzekeren.

KASSEL, den 28 april. Zijne Koninklijke Hoogheid de keurvorst had aan Hare Majesteit de koningin der Nederlanden, zuster van Hare Koninklijke Hoogheid onze doorluchtige keurvorstin, verleden woensdag den hofmaarschalk von Dalwich tot Westuffeln te gemoet gezonden, om Hoogstdezelve in zijnen naam te begroeten, en de reeds voor haar gereed gemaakte vertrekken in het keurvorstelijke paleis aan te bieden, welk aanbod Hare Majesteit, ten einde, gedurende haar kort verblijf, van de behoorlijke hofplegtigheden ontslagen te zijn, van de hand wees. Zondag namiddag kwam Hare Majesteit verzeld door Zijne Koninklijke Hoogheid prins Frederik, haren tweeden zoon, de dame du palais, mevrouw van Estorff, haren opper-hofmeester, graaf Bentinck, haren eersten kamerheer, den heere van der Duijn, en verder gevolg hier aan, en nam haar intrek in het logement de keurvorst. Hare Majesteit ontving en beantwoordde hier de bezoeken van Zijne Koninklijke Hoogheid den keurvorst en verdere leden der doorluchtige familie, en hield donderdag ten hove het middagmaal, waar groote tafel was van 40 converts. Des avonds werd in den schouwburg het zangspel Jean de Paris vertoond.

Vrijdag bezocht Hare Majesteit de stad, het museum, de beelden-gaanderij en andere merkwaardigheden der stad, en reed vervolgens naar het beroemde Wilhelmshöhe, waar andermaal groote tafel was, na welkers eindiging de groote waterwerken speelden, en Hare Majesteit den geheelen aanleg van dit heerlijk zomerverblijf onzes doorluchtigen landvaders bezigtigde. Gisteren, zaturdag, was er weder groote tafel ten hove. Des avonds werd de opera la Vestale gegeven, en door Zijne Koninklijke Hoogheid prins Frederik, verzeld van Zijne Doorluchtigheid den landgraaf Frederik, bijgewoond. — Heden morgen is Hare Majesteit, met prins Frederik en haar gevolg, naar Berlijn vertrokken.

ENGELAND.

LONDEN den 3 Mei. Een partikuliere brief uit Parijs, van den 29 april, de onrustbarende geruchten, welke, zints eenigen tijd, verspreid waren, nopens eene toenemende verdeeldheid tusschen zekere mogendheden van Europa, wederlegd hebbende, voegt er het navolgende bij: ,, Deze verstoorders der publieke rust hebben gebruik gemaakt van het oogenblik, waarin elke staat van Europa bezig was met het bevestigen van zijne bijzondere belangen, welke een tijd lang, door het overwigt van Buonaparte buiten verband waren gebragt, zij hebben, zeg ik, deze gelegenheid benuttigd tot het verspreiden der onrustwekkendste tijdingen: waarvan echter de tijd en het nadenken spoedig de ongegrondheden zullen doen zien.

Niet alleen Mina, maar ook nog verscheidene andere Spanjaarden, zijn, op aanzoek van hun gouvernement, in hechtenis genomen. Het schijnt, dat men eene uitermate gewigtige briefwisseling ontdekt heeft, welke zij met een groot aantal misnoegden te Madrid onderhielden, en waaruit blijkt, dat er eene zamenzwering tegen den persoon van koning Ferdinand bestond. Men zegt, dat verscheidene voorname personen in dit geval betrokken zijn.

— Het schip de Wellesleij is den 3 maart van St. Helena vertrokken. De Northumberland en de Havanah lagen toen voor het eiland ten anker. Buonaparte was zeer welvarende en scheen vrij wel te vrede te zijn, maar twee zaken mishaagden hem, de weinige uitgestrektheid van zijne verblijfplaats en de gestrengheid, waarmede hij bewaakt werd. Sir George Cockborn was, ten aanzien van dit laatste punt, zeer naauwgezet; geen schip, met uitzondering van die der kompagnie, kon het anker laten vallen, zonder zijne toestemming. De Racoon, kapitein Carpenter, heeft den Ikarus, kapitein Devon, vervangen, voor het eiland Ascension. De eerstgemelde heeft, op het strand, eene batterij van twee of drie stukken geschut opgeworpen. Hij heeft aan de zuidkust van het eiland eenige kleine bronnen ontdekt die elken dag omtrent twee poinçoenen zoet water opleveren. Hij had beproefd eenige stukken lands tot bouwland voor groenten te maken.

— De kapitein Manbij deed onlangs aan eene uitgezochte vereeniging van geleerden, in het koffijhuis van de marine, in New-Castle Street, een draagbaar en weinig kostbaar toestel zien, geschikt om brand te blusschen. Deze nieuwe uitvinding schijnt zeer nuttig te zullen zijn voor het publiek. Het toestel bestaat uit eene doos met drie koperen cijlinders, die ieder omtrent vier galloenen inhouden, (een galloen houdt iets meer in dan vier flesschen.) Men doet in elken cijlinder drie galloenen water, en vervolgens een opgeloste stof, die het vermogen heeft, om het vuur brandend te blusschen, voor een galloen besloten lucht. Wanneer men den cijlinder wil gebruiken, zoo maakt men denzelven vast om het lijf van iemand; men draait vervolgens de kraan, welke zich aan dit werktuig bevindt, open, men rigt de pijp op het gegeven punt, en er springt met kracht een straal water uit, welke berekend is, acht minuten te kunnen duren. Wanneer de cylinder ledig is, neemt men eenen anderen, die door eenen tweeden persoon wordt gereed gehouden, en zoo vervolgens, tot dat de spuiten zijn aangekomen. Op deze wijze kunnen de drie cylinders ten minste twintig minuten werken, welke tijd in de meeste gevallen waarschijnlijk toereikende is, om de noodige hulp af te wachten. De kapitein Manbij deelt zijn geheim om niet aan het publiek mede.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3 Mei. Heden, de verjaardag van de intrede van onzen monarch in zijne hoofdstad, is met allen mogelijken luister en vreugde gevierd.

Des ochtens bezetten acht honderd man nationale garde uit de verschillende legioenen gekozen, en een talrijk detachement dier garde te paard, alle binnen en buitenposten van het kasteel van de Louvre.

Monsieur en de hertog van Angoulême, begaven zich alleen en zonder eenig gevolg onder de nationale garde; zij gaven elk een de hand; spraken allen met de grootste goedheid aan en werden met een zoo levendig gejuich van Leve de Koning! Leven de Bourbons! om-

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, den 9 Mei.

Int.		Pr.
pCt.	VEREENIGDE NEDERLANDEN.	
2½	Werkelijke Schuld	43 à 43½
5	Restanten van Uitgestelde Schuld	1⅛ à 1⅛
	Recep. oorlogslasten	85½ à 86
	Schuldbekentenissen van dito	86½ à 87
	Aandeelen Nederlandsche Bank	ƒ 1060 à ƒ 1065
	AMERIKA.	
6	Bij Croese en Comp. Obl. liquidated debts.	64½ à 65½
5½	Oblig. dito bij dito	58 à 59
4½	Oblig. dito bij dito	51½ à 52½
5½	Aand. deelgeving in een gemeenschappelijk bezit van origineele fondsen, louiziana-schuld, bij Hope & Comp.	94 à 94½
6	Obl. liquidated debts, van 15 november 1790 bij D. Crommelin en Zoonen	96 à 97
	RUSLAND.	
5	Obligatien bij Hope en Comp.	82½ à 83
—	Certificaten Bank-schulden bij Croese en Co.	44 à 45
	Actien van 6 pCt. beleening bij denzelven.	ƒ 670 à 680
5	Cert. Bank-Schuld bij Buys en Blanke	50 à 51 pCt.
	ZWEDEN.	
5	Obligatien bij J. en C. Hasselgreen	29½ à 30½
	Coupons	12 à 13
	DENEMARKEN.	
4	Obligatien op Deensche Tollen	62½ à 63½
—	——— op de Kroon	62½ à 63½
—	——— Leen- en Wisselbank	62½ à 63½
—	——— Afrikaansche Compagnie	71½ à 72½
	Coupons	58 à 61
	PRUISSEN.	
5	Oblig. thans bij J. van Beeck-Kollenhoven	99½ à 100½
	Obligatien op Silesien	10½ à 11½ pCt.

haald, dat daardoor het geluid der trommen en der muzijk geheel verdoofd werd.

Tegen tien uren hadden zeer aanzienlijke deputatiën de eer aan Zijne Majesteit hunne hulde en gelukwenschingen aan te bieden. Op het adres van de municipaliteit van Parijs aan den koning gedaan, antwoordde Hoogstdezelve: „ Deze dag is mij zeer dierbaar, het is die, waarop ik aan mijn volk ben terug gegeven, wordt de herinnering aan denzelven heden, na bij mijne laatste billijkschap, gevolgd, zij blijft zij in mijne armen de troost, en is mij heden nog veel dierbaarder, daar ik met luider stemme mijne gevoelens en mijne liefde aan mijne kinderen betuigen kan."

Ten twaalf uren vertoonde zich Zijne Majesteit op het balcon, en werd met veel gejuich begroet. Vervolgens begaf zich de koning, vergezeld van de prinsen en van madame naar de zaal van den staatsraad en reikte er de vaandels uit van de gardes-du-corps, de cent-suisses en de gardes van monsieur, aan welke madame de cravates hechtte. Na deze plegtigheid heeft de koning de mis in de kapel gehoord.

Na de mis heeft Z. M., vergezeld van madame, in eene kales de revue gepasseerd over zijne gardes-du-corps, die van monsieur, de cent-suisses en de garde van de prevoté. Hunne Koninklijke Hoogheden, monsieur, de hertogen van Angoulême en van Berrij, reden, gevolgd van eenen talrijken staf, bij het rijtuig.

Na de revue werd het korps officieren der nationale garde, ten getale van duizend à twaalf honderd man, aan Z. M. en daarna aan madame en de prinsen voorgesteld.

Ten drie uren reden de koning en madame in een open rijtuig uit, vergezeld van talrijke piketten nationale gardes te paard, en werden door de meenigte, die langs de straten zamengevloeid was, op de hartelijkste wijze en met veel gejuich begroet.

Des avonds was geheel Parijs geïllumineerd, tot zelfs in de afgelegendste wijken. Overal heerschte vreugde en vergenoegen.

Eenige dagbladen spreken het gerucht van het oprigten van vijftig nieuwe regimenten bij de armée volkomen tegen.

In het begin van den oorlog der Vendée, gaven de verdedigers van den troon een schitterend bewijs der zuiverheid van den ijver, waarmede zij bezield waren. De la Roche Jacquelin, Artus de Bonchamp, de Lescure, en zoo vele andere edellieden, erkenden voor generalissimus Cathelineau, een eenvoudigen boer, doch die getoond had, dat hij eene groote kracht van geest met de uitstekendste militaire talenten paarde. Hij regtvaardigde deze vererende keus en vond onder de muren van Nantes een roemrijken dood. Zijne drie broeders, zijne vier schoonbroeders, en de meeste zijner bloedverwanten verzegelden ook met hun bloed hunne gehechtheid aan de zaak der Monarchij.

De koning heeft thans aan den zoon van Cathelineau brieven van adeldom geschonken, en den post van vaandrager in het regement van de garde, onder bevel van den graaf Ferdinand de Berthier. De jonge krijgsman, den naam dien hij draagt overwaardig, had zich in 1815, onder de bevelen van de heeren de la Roche-Jacquelin, eervol doen onderscheiden.

Het Journal des Débats en de Constitutionel zijn van verschillende gevoelens omtrent de regtsgedingen van de generaals Drouot en Cambrone; het eerste beweert dat de conclusie van den rapporteur en de uitspraak van de militaire commissie eene onregte spelonde is van de handelwijze der beide generaals, die beide ten onregte zijn vrijgesproken, daar zij tegen Frankrijk de wapenen gevoerd hebben; het andere dagblad, zonder te beslissen of de redenen waarom de militaire commissie de beide generaals vrijgesproken heeft, gegrond zijn of niet, beweert dat het aan eene bijzondere persoon niet vrijstaat de handelwijze van eene regtbank te berispen, veel minder derzelver leden te beschuldigen van onregtige gevoelens te hebben aan den dag gelegd; dat zulks alleen aan den procureur van den Koning vrij stond, die het regt had om staande het regtsgeding die gevoelens te wederleggen, doch die daarentegen het voorbeeld heeft gegeven van zich aan de denkwijze van den militairen krijgsraad te onderwerpen, hetwelk ten rigtsnoer van alle bijzondere personen moest dienen. — Morgen zal de raad van revisie zich met het proces van den generaal Cambrone bezig houden; zulks heeft alleen betrekking op het in acht nemen van de formaliteiten van het regtsgeding.

Men berekent op vier millioenen franken de schade die de bewoners van de stad Toulouse door het springen van het kruidmagazijn geleden hebben.

Op meer dan eene plaats is er brand geweest in de koninklijke bosschen en zulks is wel met opzet door kwaadwilligen veroorzaakt geworden; gelukkig heeft men deze brand op de meeste plaatsen in zijne beginselen gestuit.

De advokaat Berrier, zoo, heeft eene memorie in het licht gegeven ten voordeele van den generaal Cambronne waarin hij de bepalingen van art. 409 van het wetboek van criminele instructie, in het jaar 1811 uitgegeven, op de vonnissen der krijgsraden, wil toepassen. Dit artikel zegt: „ Ingeval van vrijspreking van een beschuldigden, kan de vernietiging van de ordonnantie, waarbij dezelve vrijgesproken is, en van hetgene die vooraf mag gegaan zijn, niet door het publiek ministerie vervolgd worden, als in het belang der wet, en zonder schade van de vrijgesproken partij." Daarenboven houdt de advokaat staande, dat de voorziening in revisie van den commissaris des konings niet aanneembaar is, dewijl dezelve, vijftien minuten na verloop van den bij de wet bepaalden tijd van vier-en-twintig uren, op de griffie gedeponeerd is.

Brieven van Maltha melden dat de generaals Savary en Lallemand verlof ontvangen hebben, om zich naar de Vereenigde Staten van Amerika in te schepen.

PARIJS, den 4 Mei. Men zegt dat de heer Daunon benoemd is tot hoofd-redacteur van het Journal des Savans, en dat de onderscheiden vakken van dat dagblad op de volgende wijze zijn vervuld: de heeren Visconti en Quatremere de Quincij zijn belast met hetgeen de kunsten betreft; de heer Boissonnade met de grieksche en latijnsche letterkunde; de heer Raoul Rochette met de hedendaagsche geschiedenis; de heer Van der Bourg met de buitenlandsche en fransche letterkunde; de heer de Chezy met de oostersche letterkunde; de heer Gay Lussac met de scheidkunde; de heer Cousin, met de ontwikkeling der wijsgeerige leerstelsels en van alles wat de bovennatuurkunde betreft.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 6 Mei. Brieven uit Rijssel melden dat het fransche Gouvernement de artikelen van het traktaat, betrekkelijk de uitbetaling der noodige sommen aan de geallieerde troepen ter goeder trouw en met eene lofflijke naauwkeurigheid nakomt. De inwoners der gemeenten, welke militairen moeten huisvesten, ontvangen mede geregeld eene schadeloosstelling. Deze schikkingen hebben ten gevolge dat overal waar de geallieerde troepen kantonneren, thans eene goede orde heerscht en dat de vreemde militairen in eene zoo goede verstandhouding met de bewoners des lands leven, als ooit tusschen Russen, Duitschers en Engelschen met Franschen kan bestaan.

Men heeft sedert eenige dagen een begin gemaakt met de werkzaamheden aan het hôtel, bestemd voor Z. K. H. den Prins van Oranje, gedurende den tijd, dien Hoogstdezelve alhier zal doorbrengen. Men maakt ook toebereidselen om het jagthuis van Terveuren op te bouwen, en om het park te verbeteren en te verfraaijen.

'S GRAVENHAGE den 7 Mei. De overneming der kolonie Curaçao en de installatie van den vice admiraal Kikkert, door Z. M. tot gouverneur-generaal dier kolonie en de aanhorige eilanden benoemd, hebben, op den [illegible] maart laatstleden, plaats gehad. De kapitein ter zee Lewe van Aduard heeft vervolgens de engelsche bezetting in 's lands schip van oorlog de Prins van Oranje, naar Jamaica gebragt van waar hij, op den [illegible] dezer, ter rede van Vlissingen is terug gekomen. Terzelfder tijd, is aldaar van Suriname gearriveerd, 's lands fregat Van der Werf, kapitein Kolff.

— In de zitting van de tweede kamer der Staten-generaal van den 7 mei, is gelezen eene missive van Zijne Majesteit, van den 29 april, ten geleide van eene concept-wet, houdende afschaffing der kostbare en omslagtige formaliteiten bij het thans nog vigerend burgerlijk wetboek, voorgeschreven bij den verkoop van goederen van minderjarigen of geïnterdiceerden, of spruitende uit nalatenschappen, die onder beneficie van inventaris zijn aanvaard, als mede vacante of in staat van faillit zijnde boedels. En werd besloten deze concept-wet naar de sectien te renvoijeren, dezelve te doen drukken en aan de leden te distribueren.

ADVERTENTIE.

** Bij W. VAN BERGEN & COMP., Boekhandelaars en Boekdrukkers te Breda, zal weldra worden uitgegeven:

De Voortreffelijkheid van de Leer der Roomsch-Katholijke Kerk, geschetst, door *J. G. Le Sage ten Broek*, Notaris te Naaldwijk, geroetst door eenen belijder van den Protestantschen Godsdienst in Holland.

Dit werkje zal met kerkelijke goedkeuring worden uitgegeven.

Het eerstgenoemde werkje van den Heer *Le Sage ten Broek*, is mede bij hun à 14 stuivers te bekomen.

Bij hun is ook van de pers gekomen en aan de voornaamste boekhandelaars in dit Koningrijk verzonden:

I. De Herschapene Gouden Eeuw des Christendoms, of de mogelijkheid van derzelver vernieuwing aangewezen in een Christelijk wijsgeerig ontwerp tot algemeene verbetering des Menschdoms. Veel belovende is de titel, doch niet minder belangrijk de inhoud van dit oorspronkelijk werkje, welke, uit zucht tot het zien opdagen van de daarin bedoelde zegeningen, gesteld wordt op den geringen prijs van 16 stuivers.

II. Taalkundige Aanmerkingen op eenige Oud-Friesche Spreekwoorden, door Mr. J. H. Hoeufft, 2e uitgave, vermeerderd met een beredeneerd Register, afzonderlijk te bekomen tegen *f* 1 : 12 : —. De Prijs van het geheele werk is *f* 3 : 8 : —. Zie van hetzelve den Konst- en Letterbode van 16 en 23 April 1816.

Nog zijn bij hun de navolgende werken, welke ons misbaar zijn voor hun, die zich op de zoo schoone als algemeen weinig gekende moedertaal willen toeleggen, voor de hier onder bepaalde prijzen, te bekomen:

(*Vervolg op de kant van deze bladz.*)

Prof. *Siegenbeek*,	Verhandeling over de spelling.	*f* 2 : 8 :
———	Woordenboek.	2 : 8 :
———	Kort begrip der Nederd. Taal	[illegible]
Dom. *Weiland*,	Handwoordenboek.	6 : [illegible]
———	Nederd. Spraakkunst.	[illegible] : 8 :
———	Ned. Spraakk. voor de scholen.	10 : [illegible]
———	eerste beginselen der Ned. taal.	0 : 4 :
———	Groot Woordenboek, 11 deel.	[illegible]

ENGELAND.

	India	— à —
	Bank	— à —
3	Geconsolideerde annuiteiten	à 62¼
4	dito	— à —

FRANKRYK.

5	Inschrijvingen op het Grootboek, leverbaar te Parijs, Resolutien van 22 september 1815	à
—	Certificaten op het Grootboek, bij *Kerwich* en *Voombergh* c. s.	à
	Bank-Actien bij *Buys, Blanke* en *Kerkhoven*	450 à 465 Gulden

NAPELS en SICILIE.

6	Obligatien bij *Hope* en *Comp.*	96½ à 97
5	Geconsolideerde bij *Lamaison* en *Bouwer* c. s.	55 à 55½

SPANJE.

3½	Obligatien bij *Echenique* & *Comp.*	17 à 19
5	——— Negotiatie 1805, bij *Hope* en *Comp.*	33 à 33½
—	——— dito 1807 bij dezelve, met premie van 5 pCt.	36½ à 36½
7½	Aand. op vales-reales, bij *Jan Rijers*, c.s.	— à
	Coupons	*f* 14¼ à 15½

MECKLENBURG-STRELITZ.

	Obligatien bij *W. Konig* en *Comp.*	98½ à 99½

MARKTBERIGT.

De Prijzen der Granen alhier op Vrijdag den 10 Mei zijn geweest:

Tarwe, middenm:	*f* 10 : [illegible] : *f* 9 : 12 :
Rogge, ———	6 : [illegible] : 6 :
Boekwit ———	[illegible] 5 : 14 :

Te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers